

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No: 52109/11

Ömer UÇAR /
Türkiye

Başkan

Julia Laffranque,

Yargıçlar

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 20

Kasım 2018 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesi (İkinci Bölüm),

5 Ağustos 2011 tarihli başvuruyu göz önüne alarak,

19 Haziran 2013 tarihli kararı göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak,

gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2019. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR VE OLGULAR

1. Başvuran Ömer Uçar 1962 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, İstanbul'da ikamet etmektedir. Mahkeme önünde İstanbul'da avukatlık yapan H.A. Atabay tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın koşulları, başvuran tarafından ibraz edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran 24 Eylül 2009 tarihinde yakalanmış ve gözaltına alınmıştır.

5. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde görevli hâkim 28 Eylül 2009 tarihinde başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

6. Cumhuriyet savcısı, 31 Mayıs 2010 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde başvuran hakkında terör örgütü üyesi olmaktan iddianame düzenlemiştir.

7. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 27 Ocak 2012 tarihinde başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere tahliyesine karar vermiştir.

8. Dava dosyasındaki en son bilgilere göre, başvuran aleyhindeki ceza yargılamalara halen 2013 yılı Şubat ayı itibariyle derdesti.

A. İlgili İç Hukuk ve Uygulama

9. İlgili iç hukuka ve uygulamaya ilişkin açıklamalar *A.Ş / Türkiye* ((k.k.), no. 58271/10, §§ 34-35, 13 Eylül 2016), ve *Şefik Demir / Türkiye* ((k.k.), no. 51770/07, §§ 29-33, 16 Ekim 2012) davalarında mevcuttur.

ŞİKÂYET

10. Başvuran tutukluğunun uzunluğu hakkında Sözleşme'nin 5 § 3 maddesi kapsamında şikâyette bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

11. Hükümet Mahkeme'den iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle söz konusu şikâyeti reddetmesini talep etmiştir. Bu bakımdan Hükümet, başvuranın Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ("CMK") 141. maddesi uyarınca tazminat talep etmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

12. Mahkeme, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 1 (d) maddesinin tutukluluğun uzunluğu bakımından uygulandığı iç hukuk yolunu *A.Ş./Türkiye* (no. 58271/10, § 8595, 13 Eylül 2016) ve *Şefik Demir/Türkiye* ((k.k.), no. 51770/07, §§ 17-35, 16 Ekim 2012) davalarında incelendiğini gözlemlemektedir.

13. Mahkeme yukarıda anılan *Şefik Demir* davasında, söz konusu hukuk yolunun mahkûmiyetleri kesinleşmiş olan başvuranlar tarafından tüketilmesi gerektiğine hükmetmiştir. Mahkeme ayrıca yukarıda anılan *A.Ş.* kararında (bk. § 92), Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 1 (d) maddesinde öngörülen iç hukuk yolunun yargılamalar kesinleşmeden önce dahi başvuranlar tarafından tüketilmesi gerektiğine karar vermiştir.

14. Mahkeme somut davada başvuranın 27 Ocak 2012 tarihinde serbest bırakılması ile tutukluğunun sona erdiğini, ancak başvuran aleyhine yargılamaların halen derdest olup olmadığı veya kesinleşip kesinleşmediğine dair herhangi bir bilgi bulunmadığını kaydetmektedir. Bununla birlikte Mahkeme, başvuranın her iki durumda da Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 1 (d) maddesi uyarınca tazminat talebinde

bulunabileceğini gözlemlemektedir. Ancak başvuran tazminat talebinde bulunmamıştır.

15. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediğine ilişkin değerlendirmenin, normal şartlarda, Mahkeme'ye başvurunun yapıldığı tarih esas alınarak gerçekleştirildiğini hatırlatmaktadır. Ancak, Mahkeme'nin birçok kararında belirttiği üzere bu kural, her davanın kendine özgü koşullarıyla haklı kılınabilecek istisnalara tabidir (bk. *İçyer / Türkiye* (k.k.), no. 18888/02, § 72, AİHM 2006-I). Mahkeme geçmişte, ceza yargılamalarındaki nihai karardan sonra uygulanabilir olan, tutukluluğun uzunluğuna ilişkin yukarıda belirtilen hukuk yoluna ilişkin davalarda bu kuraldan ayrılmıştır (bk. diğer kararlar arasında, *Tutal ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 11929/12, 28 Ocak 2014). Mahkeme, söz konusu istisnanın somut davada da uygulanması gerektiği kanaatindedir.

16. Sonuç olarak, Mahkeme, Hükümet'in itirazını dikkate alarak, başvurunun, Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4 maddesi uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmesi gerektiği kanaatine varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun geri kalanının *kabul edilemez* olduğunu beyan etmiştir.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 13 Aralık 2018 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Hasan Bakıcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan